

Odůvodnění

A. OBECNÁ ČÁST

Návrh nařízení vlády se předkládá podle Plánu legislativních prací vlády na rok 2017, schváleného usnesením vlády ze dne 14. 12. 2016 č. 1121.

Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Vláda ČR je v § 5 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (dále jen „památkový zákon“), zmocněna, aby svým nařízením prohlašovala území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek, popřípadě archeologických nálezů, jako celek za památkovou rezervaci a stanovila podmínky pro zabezpečení její ochrany. Tyto podmínky se mohou v potřebném rozsahu vztahovat i na nemovitosti na území památkové rezervace, které nejsou kulturními památkami.

Mimořádně hodnotná památková území, především stávající památkové zóny, budou prohlášena za památkové rezervace, nebo bude nově vymezeno území stávající památkové rezervace tak, aby došlo k adekvátní ochraně těchto území z hlediska státní památkové péče.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s památkovým zákonem včetně souladu se zákonným zmocněním, ústavním pořádkem České republiky a s předpisy Evropské unie a mezinárodními smlouvami

Památkové rezervace prohlašuje vláda České republiky podle § 5 odst. 1 památkového zákona, který stanoví, že „Území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek, popřípadě archeologických nálezů, může vláda České republiky nařízením prohlásit jako celek za památkovou rezervaci“. Navrhované nařízení vlády je v souladu s tímto ustanovením a není v rozporu s žádným dalším ustanovením památkového zákona.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, s Listinou základních práv a svobod a s Ústavou České republiky. Návrh nařízení vlády respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a opatření obsažená v tomto návrhu neporušují ústavní principy rovnosti v právech a zákazu retroaktivity. Návrh nařízení vlády je vydáván k provedení památkového zákona a v jeho mezích. Je v souladu se zmocněním vlády podle čl. 78 Ústavy České republiky.

Návrh je rovněž v souladu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z členství v Evropské unii, s obecnými právními zásadami práva Evropské unie a je plně slučitelný s předpisy Evropské unie. Návrh není v rozporu s judikaturou soudních orgánů Evropské unie. Pro prohlašování památkových rezervací nejsou v rámci Evropské unie stanovena jednotná pravidla, právní úprava je plně ponechána na pravomoci členských států. Návrhem nařízení vlády nejsou do právního řádu ČR implementovány předpisy EU a návrh není s právem EU v rozporu.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z mezinárodních smluv ani obecně uznávaných zásad mezinárodního práva. Konkrétně se předloženého návrhu nařízení vlády týká Úmluva o ochraně architektonického dědictví

Evropy publikovaná pod číslem 73/2000 Sb. m. s., zejména ustanovení čl. 1 bod 2, čl. 3 bod 2 a čl. 7, a v případě zápisu lokality do Seznamu světového dědictví i Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví publikovaná pod číslem 159/1991 Sb. m. s.

Zhodnocení platného právního stavu

Předmětné problematiky se týkají památkový zákon, nařízení vlády č. 443/1992 Sb., o prohlášení území historického jádra města Františkovy Lázně a území pevnosti Tereziín za památkové rezervace, vyhláška č. 476/1992 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny. Podrobnější informace k tomuto bodu jsou obsaženy v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace RIA.

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Vliv na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Z hlediska dopadu na státní rozpočet je navrhované nařízení vlády finančně neutrální, neboť obnova kulturních, popř. národních kulturních památek již probíhá s finanční podporou státu v rámci tzv. památkových programů Ministerstva kultury, případně jde o kulturní památky v poměrně dobrém stavebně technickém stavu. Celkově dojde v navržených památkových rezervacích k nárůstu 18 kulturních památek. Institut památkových rezervací nezakládá zvýšení míry nároku na finanční kompenzaci veřejného zájmu na ochraně kulturních památek. Jednorázově vzniknou náklady na prohlášení památkových rezervací. Dále budou vznikat administrativní náklady na vydávání závazných stanovisek u orgánů, které vykonávají státní správu v přenesené působnosti. Tyto náklady nepřesáhnou v případě ORP Cheb 150 000 Kč a v případě ORP Karlovy Vary 240 000 Kč. Vzhledem k tomu, že se předpokládá minimální nárůst agendy souvisejících s problematikou památkové péče, nebude uplatněn požadavek na pokrytí zvýšených nákladů na agendu vykonávanou samosprávnými celky. Další náklady vzniknou u odborné organizace státní památkové péče, která zpracovává písemná vyjádření pro vydání závazných stanovisek a vykonává odborný dohled při obnově kulturních památek a obnově nemovitostí v památkových rezervacích. Také v tomto případě Ministerstvo kultury neuplatňuje další finanční požadavky. Náklady budou vznikat také u vlastníků nemovitostí, které se nacházejí na území, o které se rozšiřuje památková ochrana, a to ve vztahu k zavedení regulace podle památkového zákona; povinnost žádat o závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 památkového zákona. Podrobněji je informace obsažena v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace RIA.

Vliv na fyzické a právnické osoby, podnikatelské prostředí

Povinnosti vlastníků kulturních a národních kulturních památek, které se nacházejí v prohlašovaných územích, zůstávají stejné. Vlastník nemovitosti, která není kulturní památkou, ale je v památkové rezervaci, je povinen k zamýšlené stavbě, prodejnímu stánku, konstrukci a zařízení pro slavnostní výzdobu a osvětlení budov, jejichž umístění nepřesáhne 30 po sobě jdoucích dnů, změně stavby, terénním úpravám, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úpravě dřevin (výsadba a kácení dřevin na veřejných prostranstvích) nebo údržovacím pracím na této nemovitosti si předem vyžádat závazné stanovisko výkonného

orgánu státní památkové péče. Nové povinnosti se týkají pouze vlastníků nemovitostí v těch částech území, které dosud nepožívaly územní památkovou ochranu.

V navrhovaném nařízení vlády jde o rozšíření památkově chráněných území, která jsou už nyní zpřístupněna veřejnosti. Z hlediska prohlášení památkových rezervací lze však předpokládat zvýšený zájem v oblasti cestovního ruchu. To s sebou přinese nové možnosti pro podnikatelské prostředí v oblasti zabezpečení s tím souvisejících služeb. Přínos se předpokládá zejména v nárůstu nových pracovních míst. Naskýtá se rovněž možnost jejich maximálního využití k edukačním účelům. Lze tedy konstatovat, že navrhovaná právní úprava případné dopady na podnikatelské prostředí vyváží přínosy ve smyslu zvýšení atraktivity památkově chráněného území.

Vliv na životní prostředí

Vliv na životní prostředí je v případě prohlášení dalších částí lázeňských měst za památkové rezervace jako měst s lázeňskou kulturní krajinou možno označit za pozitivní, neboť pro zachování mimořádných památkových hodnot má zásadní význam zachování i jejich autentického prostředí. Znamená to minimalizaci narušení historického prostředí nevhodnými zásahy.

Ostatní vlivy

Navrhovaná právní úprava nebude mít negativní dopad na rovné postavení mužů a žen. Navrhovaná právní úprava neporušuje zákaz diskriminace. Návrh nepředpokládá sociální dopady, včetně dopadů na rodiny. Negativní dopady z hlediska ochrany soukromí a osobních údajů, na sociálně slabé osoby, na specifické skupiny obyvatel, na osoby se zdravotním postižením a na národnostní menšiny se též neočekávají.

Zhodnocení korupčních rizik

I. Posouzení navrhovaného právního předpisu

1. Přiměřenost

Prohlašování památkových rezervací je plně v souladu s památkovým zákonem. Předkládaným návrhem nařízení vlády se nezakládají žádné nové kompetence orgánů státní památkové péče.

2. Efektivita

Vyhlášením památkových rezervací vzniká orgánům státní památkové péče i veřejnosti a vlastníků objektů uvnitř památkové rezervace řada zákonných povinností. Na celém území rezervací je plošně zavedena regulace vyplývající z památkového zákona a výkon státní správy včetně příslušné kontroly budou zajišťovat již existující orgány veřejné správy ve spolupráci s příslušnými pracovišti Národního památkového ústavu, jako odborné organizace státní památkové péče. Systém je plně funkční a je schopen pojmout předpokládané navýšení agend. Veřejná správa je schopna kontrolovat a vynucovat dodržování regulace.

3. Odpovědnost

Kompetence a výčet orgánů, které vykonávají státní správu, je stanoven památkovým zákonem. Tyto orgány se při svém rozhodování řídí režimem správního řádu. Jednotlivá správní řízení jsou vedena oprávněnými úředními osobami.

4. Opravné prostředky

Veškerá řízení podle příslušných ustanovení památkového zákona jsou vedena v režimu správního řádu. Z toho vyplývá pro vlastníky možnost využít celou řadu opravných prostředků, pokud s rozhodnutím příslušného orgánu státní památkové péče nesouhlasí.

5. Kontrolní mechanismy

Navrhovaný předpis neurčuje práva a povinnosti jednotlivých účastníků ani nezavádí nové formy kontroly. Rovněž nezavádí žádná nová sankční opatření. Výše sankcí upravuje památkový zákon. U přestupkových řízení je postup stanoven zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, přestupky pak upravuje památkový zákon.

II. Specifické podmínky

1. Poptávková stránka

Nařízením vlády nejsou řešeny žádné nové postupy při výkonu státní správy pro památkové rezervace. Příslušnost jednotlivých orgánů státní památkové péče k rozhodování určuje památkový zákon. Řízení vedou pověřené úřední osoby, které lze ve spisových materiálech bezpečně identifikovat. Ty mají pro vedení řízení odborné znalosti, ověřené zkouškou odborné způsobilosti. Rovněž lze ve správních spisech identifikovat podklady, na základě kterých je rozhodováno, i doby, kdy byly do správního spisu vloženy. Ve většině případů je řízení vedeno na základě žádosti vlastníka, pokud z památkového zákona vyplývá, že řízení může být vedeno i z jiného podnětu, vlastník je vždy účastníkem tohoto řízení.

2. Nabídková stránka

Nové povinnosti vznikají všem vlastníkům (správcům, uživatelům) nemovitostí v památkových rezervacích. Základní povinností podle § 14 odst. 2 památkového zákona je vyžádat si závazné stanovisko k zamýšlené stavbě, prodejnímu stánku, konstrukci a zařízení pro slavnostní výzdobu a osvětlení budov, jejichž umístění nepřesáhne 30 po sobě jdoucích dnů, změně stavby, terénním úpravám, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úpravě dřevin (výsadba a kácení dřevin na veřejných prostranstvích) nebo udržovacím pracím na této nemovitosti, není-li tato povinnost vyloučena.

Dalšími dotčenými subjekty jsou pracovníci orgánů státní památkové péče a odborná organizace státní památkové péče (Národní památkový ústav). Tuto skupinu lze charakterizovat jako osoby s hlubším zájmem o kulturní dědictví, s osobní motivací pro danou práci a s respektem k právním normám. Vládou byl rovněž schválen Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy, na jehož základě jsou přijímány vnitřní předpisy jednotlivých úřadů.

III. Transparence a otevřená data

Návrh nařízení vlády nemá vliv na dostupnost informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Veškerá nařízení vlády o prohlášení památkových rezervací jsou zveřejňována ve Sbírce zákonů. Nové památkové rezervace jsou rovněž evidovány v Ústředním seznamu kulturních

památek České republiky, který vede Národní památkový ústav. Tento informační systém je veřejně přístupný. K vyhledání dat není třeba předchozí registrace ani uhrazení poplatků za zřízení přístupu. Se zveřejněnými údaji lze dále pracovat.

Pokud je na obnovu kulturní památky, národní kulturní památky poskytnut příspěvek, je tento údaj zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup na webových stránkách Ministerstva kultury.

IV. Přiměřenost postupů, procesů a sankcí

Návrh nařízení vlády nezavádí žádné nové postupy, procesy ani sankce.

V. Sběr dat o korupčních rizicích

V systému výkonu státní správy, který je založen na skutečnosti, že podklady pro rozhodování orgánů státní památkové péče vytváří odborná organizace státní památkové péče, vzniká poměrně malý prostor pro korupční jednání. Veškeré postupy orgánů státní správy jsou dostatečně upraveny souvisejícími právními předpisy, nedochází ke koncentraci pravomocí, je vykonávána kontrolní činnost. Zhodnocení korupčních rizik tak vychází pouze z obecných předpokladů.

Druh rizika	Závažnost rizika	Pravděpodobnost/ četnost výskytu rizika	Body
Tlak investorů	Významný	Pravděpodobné	4
Nedostatečná pravidla pro rozhodování	Významné	Nepravděpodobné	3
Nedostatečná kontrola	Významné	Nepravděpodobné	3
Koncentrace rozhodovací pravomoci	Významné	Nepravděpodobné	3

Mapa Rizik

Významné	3	4
	1	2
	Nepravděpodobné	Pravděpodobné

Míra korupčního rizika bude různá v závislosti na atraktivitě lokality pro investiční projekty. V případě lázeňských měst je jejich atraktivita i míra korupčního rizika obdobná. Korupční rizika spojená se zavedením regulace však nebudou zásadního rázu. Existuje dostatek legislativních opatření, která rizika eliminují.

V případě provázaného systému výkonu veřejné správy, který je založen na skutečnosti, že podklady pro vydávání závazných stanovisek vytváří odborná organizace, závazné stanovisko vydává orgán státní památkové péče a na jeho základě následně rozhoduje stavební úřad, vzniká poměrně malý prostor pro korupční jednání. Veškeré postupy správních orgánů jsou dostatečně upraveny související legislativou, nedochází ke koncentraci pravomocí, je vykonávána kontrolní činnost.

Navrhovaná úprava rovněž nemá dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

V § 1 se za památkové rezervace prohlašují území, u kterých se prokázaly urbanistické a architektonické hodnoty přesahující celostátní význam a dokumentující nejdůležitější etapy historie, kultury a vývoje civilizace. Dále jsou zde definovány kulturní hodnoty. Za příslušným městem je vždy uveden v závorce kód obce ČSÚ.

K § 2

V § 2 je vymezen rozsah památkových rezervací.

K § 3

V § 3 jsou stanoveny podmínky k zabezpečení ochrany památkových rezervací a jejich kulturních hodnot a prostředí.

K § 4

V § 4 se stanoví počátek účinnosti nařízení vlády.

K příloze č. 1

V příloze č. 1 je uveden slovní popis hranic jednotlivých prohlašovaných památkových rezervací. Za příslušným městem je vždy uveden v závorce kód obce ČSÚ, v případě katastrálního území je v závorce uveden jeho kód.

K příloze č. 2

V příloze 2 jsou graficky znázorněny hranice památkových rezervací.